

בעזהש״ת

קול אמונה

דא"ח מכ"ק רבינו הקוה"ט זי"ע
מקרעטשניף

שיעור חו"ר פ' פקודי תש"ס

שיחו"ק בדר"ח אדר א' תש"ס

בשיעור טוב"י אחר שחרית - לחיים אחר שחרית - סעודת ר"ח

גליון תל"ה

לע"נ

הרה"ח המפואר רודף צדקה וחסד
מוהר"ר יעקב במוהר"ר שמואל יוסף

ז"ל

ריעדער

הונצה ע"י בנו שיחי

יו"ל

ע"י מערכת קול אמונה

קרעטשניף

עיה"ק ירושלים תובב"א

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רח' אבינועם ילין 5

ת.ד. 50163

איסור השגת גבול יודע

© כל הזכויות שמורות

סדר ועימוד

"המהודר"

(+972) 05731 53883

שיעור חורש"י פ" פקודי תש"ס

ענין המשכן

ברש"י, המשכן משכן, שני פעמים, רמזו למקדש שנתמשכן וכו', יש לדקדק עכשיו כשבני ישראל עומדים בשעת השמחה הגדולה של הקמת המשכן, וא"כ לשם מה הוצרכו כבר עכשיו לומר שהמשכן עתיד להתמשכן, וקדים מה שפירשתי בזה בעבר, כשהשי"ת נתן לבני ישראל את המשכן והמקדש, היה גלוי לפניו שבני ישראל יכשלו בחטא, וכאשר השכין את דירתו בתחתונים נתנו באופן זה, שידעו שאף כאשר יטול את המשכן מבני ישראל, אין הכונה שהוא נוטלו שלא ע"מ להחזיר, שיותר לא ישרה שכינתו על ישראל, אלא כמשכון, שמשכון לוקחים עד שהבעל חוב משלם את חובו, וכאשר משלם החוב מחזירים את המשכון.

ולכן נאמר הלשון 'שנתמשכן', שכאשר ינטל בית המקדש מישראל, לא יתייאשו מבנינו בחזרה לעתיד, כי לכתחילה ניטל המקדש רק כמשכון, וכאשר בני ישראל יחזרו בתשובה, יחזור להם המקדש.

וכעין זה יש לומר עוד שמה שאמרו עכשיו המשכן שנתמשכן, שכאשר ינטל מבני ישראל המשכן בעת

שיחטאו, לא יחששו ששוב לא ישרה הקב"ה שכינתו בישראל, וראיה לדבר, שהנה בעת מעמד הר סיני היה פסקה זוהמתן, ולאחר מכן נכשלו בחטא העגל, ועכשיו שחזרו בתשובה, עיניכם הרואות שאף שחטאתם, אעפ"כ נמחל להם עוונותיהם, וצריכים הם לדעת שכן יהיה לעתיד, שכאשר יחזרו בתשובה שלימה, ישוב השי"ת להשרות שכינתו על ישראל.

ע"י תשובה חזרה השראת השכינה ברש"י, משכן העדות, עדות לישראל וכו' שהרי השרה שכינתו עליהם, א"א לפסוח על שתי הסעיפים, מי שמודה בעבודה זרה, ה"ה כמו שכופר בכל התורה כולה (ספרי דברים נד), ומהו התורה, שכביכול השרה שכינתו עליהם, שע"י התורה זוכים להשראת השכינה.

וכשהאדם הולך במל, אזי אין על האדם השראת השכינה, והוא כמי שעדיין לא נולד, וכשחזר לישראל השראת השכינה, כפרו קודם כל בעבודה זרה, והיו כאילו קיימו את כל התורה, וכאשר נתכפר להם חטאם, ע"י כן זכו שוב להשראת השכינה.

בזכות האבות

בפסוק (לח, כב) **ובצלאל בן אורי וגו'**, הנה על פי רוב כל אימת שמוזכר שמו של בצלאל ה"ה מוזכר בן אורי בן חור, הגם שכבר הוזכר יחוסו פעם אחת, לפי שכל עת עבודתו אמר שהוא בן אורי בן חור, שהכל בא לו בכח האבות ולא בכוחו.

וכבר אמרו בגמ' (ברכות י'), התולה בזכות אחרים תולין לו בזכות עצמו, בצלאל שתלה הכל בזכות אחרים, שהוא בן אורי בן חור, לבסוף אמר לו משה, בצל א-ל 'היית', שהוא עצמו נחשב להיות בצל א-ל (שם נ"ה).

ענין בצל א-ל

ברש"י, בצל א-ל היית. איתא בספה"ק שמה שעושה האדם, גם צילו שלמעלה עושה כן, כשהוא יושב ולומד יושב גם צילו למעלה ולומד, כמו"כ כל אימת שהאדם עושה טובות עם חבריו, ומקבץ מעות עבור בני ישראל, כן הוא גם מעשה צילו למעלה, ושם הוא מעשה ברוחניות, ולעומת זה, גם כשהאדם מדבר לשון הרע או דברים בטלים והבלים, ה"ה נעשה גם ע"י צילו למעלה, ולאחר מכן מוצאים את הכל, וכאשר מוצאים את הכל הוא מצב מר מאוד, ומובא שמה שמשפט רשעים בגיהנום

והנה לאחר מעשה העגל נאמר שלא יכלו בני ישראל להסתכל על משה, כי קרן עור פניו, וייראו מגשת אליו, ואמר זקני הק', שרואים אנו שכאשר חזרו בני ישראל בתשובה, היה השראת השכינה כ"כ גדולה, עד שנאמר (סוף פרשת פקודי) ולא יכול לבא משה לבא אל אוהל מועד, זהו כחה של תשובה.

ענין עבודת הלוים

בפסוק, עבודת הלוים וגו', הנה רק הלוים זכו לעבוד בעבודת הקודש לשאת משאות המשכן, הלוים הללו לא עבדו אצל פרעה במצרים, כי אצל פרעה עבדו רק אלו שבתחילה הלכו לעבוד אצל פרעה והשכירו עצמם עבור מעות, אותם לקחו לעבודת פרעה עבודת פרך, אך הלוים שלא הלכו אף בשביל המעות, שלא היה לפרעה שום שליטה עליהם, וכמו"כ הלוים לא חטאו בעגל, ורק הם זכו לעבוד בעבודת הקודש, כי מי שחטא, אף שיש לו חשק לעבוד בעבודת הקודש, מ"מ אינו ראוי לעבוד בעבודת הקודש.

וכמו שהייתי אומר לבחורים, המדמה אתה שאתה אינך רוצה ללמוד, הגמרא אינה סובלת אותך, ולכן אין לך חשק ללימוד התורה.

והלוים שלא חטאו, זכו לעבוד בעבודת הקודש לשאת את המשכן, ולהיות קרובים אל הקדושה.

ענוותנותו של בצלאל

בפסוק (שם, כג) **ואתו אהליהב וגו', עי' רש"י לעיל (לה, לד)** שהיה משבט דן מן הירודין שבשבטים מבני השפחות, והשוהו המקום לבצלאל למלאכת המשכן וכו'.

והנה בצלאל היה אדם גדול, בצל א-ל, ולכן נאמר ואתו, שהוא היה העיקר וכולם היו עמו, אך בצלאל עצמו סבר להיפך, שכל מה שהוא יודע הכל הוא משום שעל ידו נמצא אהליהב, וסבר כל העת ואתו אהליהב, שהוא המפל לאהליהב.

ברש"י (שם) **מנה של קודש כפול היה, זקני הק' היה מבאר הדבר על פי משל, ראובן נכנס לחנות של סחורה לבחור לו בד עבור מלבוש, ומעטער בד רגיל עולה ארבעים דולר, אבל בד ממקום פלוני עולה שבעים וחמש, וכאשר הוא מבקש למדוד הסחורה, אומר לו המוכר. ראה, בד יקר זה הוא בד יותר טוב, ומיד בלא מחשבה יתירה הוא מסכים לקנות בד זה, ששלושים וחמש דולר הם אצלו ממון של מה בכך, וראה זה פלא, כאשר באים לבקש ממנו צדקה, הוא מתחיל לחשוב מחשבות הרבה, אם לתת חמש דולר או עשרה דולר, שכבר עליו הוצאה אף של חמש דולר, ששקל הקודש כפול היה, שכאשר**

י"ב חודש הוא רק הדין הקשה, אבל הגיהנום שייך שנים הרבה.

והנה בצלאל היה צדיק גדול, וכמו שמבואר בזוה"ק, יהיב חכמה לחכימין, וע"י בן זכה להיות מחכמי הלב, ולאחר מכן אמר לו משה, בצל א-ל היית, שצילך למעלה נמצא כל העת בצל א-ל, שלרגע אחד אינך נפרד מהשי"ת, וע"י בן ידע מהו רצון השי"ת. וכאשר האדם שומר עצמו להיות כל העת בצל א-ל, שגם בעת שהוא ישן השי"ת שומרו שישאר גם אז בצל א-ל, וכמאמר הבעש"ט ה' צלך שהשי"ת מתנהג עם האדם כפי מעשיו.

כל מעשיך בסתר

ברש"י, אמר לו בצלאל, מנהג עולם לעשות תחילה וכו', אמר לו משה בצל א-ל היית וכו', הנה הרה"ק מבעלזא היה אומר שיש לו על כל דבר ג' טעמים, והטעם הראשון הוא הפשטות והטעמים האחרים א"א לגלות לכל אחד, והיה מגלה רק הטעם בפשטות. וכן היה גם כאן, האמת היה שטעמו של בצלאל היה לפי שהיה בצל-א'ל, ומשה רבינו גילה את הדבר, אך הוא לא גילה בעצמו טעם זה, ואמר רק את הטעם בפשטות, אך משה רבינו ידע את האמת, כי מן הצדיק א"א לאדם להסתיר פניו, ואמר לו בצל א-ל היית.

כאשר השי"ת נותן לי מחשבה זו הנני צריך לומר כן.

איני מעלה על דעתי שכל הנמצאים כאן יתן כל אחד עשרת אלפים, אבל יש לשמוע את הדברים, ויעזור השי"ת שיהיה לבני ישראל מעות ויבינו כמה אפשר לפעול על ידם.

קדושת תיבות התורה והתפילה

בפסוקים אלו רואים אנו גודל קדושת הכלים שכולם קדושים באותה קדושה, ומזה יש ללמוד קדושת כל תיבה שאומרים בתפילה, הנה בפרק מזמור שיר חנוכת יש עשר פעמים שם הוי"ה עם כל הנקודות, אך יש לדעת שאין שום נפק"מ אם אומרים פרקים אלו, או פיטום הקטורת או שאר חלקי התפילה, אם והאר עינינו בתורתך או ברכת את צמח וכד', בכל חלקי התפילה יש קדושה מהשי"ת ובכולם יש כוחות מיוחדים.

וכן אנו רואים בקדושת כל חלק שהיה במשכן, ודבר זה מורה לנו התורה הק', שכל עת שעוסקים בדבר מצוה, ה"ה הדבר החשוב ביותר, כשאומרים אמירת פטום הקטורת יש להרגיש אותה הרגשה כמו בברכת שומע תפילה, לפי שכל תיבה הוא קדושה, וע"י כל תיבה מקיימים רצון הבורא ומתקרבים אליו יתברך.

באים לתת צדקה עבור עניני קודש, הכסף שוה הרבה יותר וקשה להוציאו.

זקני הק' היה יודע לתת הרבה משלים מהחיים, הגם שמעולם לא הסתובב בחנויות וכד', ורואים אנו שהחכמים הוצרכו לדעת שבעים לשונות לפי שאחד המנהיג את בני ישראל צריך הוא לדעת מדרך החיים בעולם, כדי שידע מה לדבר עם כל אחד מישראל.

צדקת פורים

בפסוק (שם, כא) ואת האלף וגו', בכל השנה כשהארם נותן צדקה אלף, ה"ה נתינה חשובה, והיא קריאת ואת האלף (כאולא גרש), אבל בפורים רק עשרת אלפים לנתינה חשובה יחשב, כמו שקוראים בפורים ועשרת אלפים וגו'.

בפורים הוא זמן שטוב להשקיע אז כל הפושט יד, מי שפושט ידו לעני לתת עשרת אלפים, נותנים לו מן השמים מאה אלף, והיכן ישנו בעולם עסק יותר טוב.

כשאני אומר בפורים תורות ממין אלו, חושבים העולם שהנני מבושם ולכן הנני אומר כן, אבל עכשיו יודעים כולם שלא שתיתי, ואני יכול לומר כן גם כשאני מבושם... כי כשהשי"ת מצוה לומר הנני אומר, אין אני אומר כדי להראות שאני יודע מה לומר, אלא

וכמו"כ בכל לימוד תורה הכל הוא קדושה ובכל דבר יש עבודה והשראת השכינה כמו שהיה אצל המשכן.

שיחון"ק מעניני פורים - בדר"ח אדר א' תש"ס

בלימוד בפוב"י הלכות מגילה

בלימוד זה בעניינא דיומא אנו מקיימים גם מאחז"ל (יבמות כ.) מצוה לשמוע בדברי חכמים, שהכוונה הוא לחכמים שבכל דור, שיש חיוב לשמוע לדבריהם, דזקני הק' היה מפרש על הפסוק אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמורו וגו', שלפעמים יש שמקבלים התעוררות וחיות באמצע השנה מר"ה או פורים, כאשר נזכר בפסוק מהמגילה או מהתפילה של ר"ה, אך כאשר מגיע הזמן עצמו של פורים או ר"ה אינו מרגיש שום חיות.

ואמר זקה"ק סגולה לזה שכאשר יגיע הזמן ג"כ ירגיש התעוררות וחיות, שכאשר בא זמן קודש יש ללמוד המסכתא וההלכה של זמן זה ועי"ז יקבל את הארת הזמן, ובזה פירש אם בחוקותי תלכו, ופירש רש"י ואת מצוותי תשמורו הרי קיום המצוות אמור, ומה אני מקיים אם בחוקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה, והיינו שבתחילה צריך שיהיו עמלים בתורה, ואז יהיה ואת מצותי תשמורו, שקודם שניגשים ליום טוב יש ללמוד המסכתא וההלכה, שתהיו עמלים

בתורה, ולאחר מכן ואת מצותי תשמורו, ואז יהיה 'ונתתי גשמיכם בעתו' שיבואו כל ההשפעות ברוחניות וגשמיות הצריכים לבוא ע"י זמן זה. וכדי לקיים דברי זקני הק' נתחיל עכשיו בלימוד הלכות מגילה.

כתיב במגילה 'וכאשר קימו על נפשם ועל זרעם דברי הצומות וזעקתם, ומאמר אסתר קים דברי הפורים האלה', והנה כשם שמתענים בתענית אסתר, ומקיימים 'מאמר אסתר', עי"ז קים דברי הפורים האלה, אפשר לפעול כל הניסים והנפלאות בפורים, שעל ידי התענית בתענית אסתר, אפשר לפעול בשעת 'מאמר אסתר', דהיינו קריאת המגילה, בכל דור מה שפעלה אסתר.

בחשיבות הכנת צרכי שבת

בטור ולא יתכן לעשות בן בע"ש שלא יוכלו להכין צרכי שבת, ועוד אמרו חז"ל (פסחים י"ג.) שאין אליהו בא בערב שבת לבשר על הגאולה מפני

שבע שנים, ומה יעשה בשאר השנים, ועל זה מבקשים שיהיו מזל כדגים שנמצאים כסדר ולא רק לשבע שנים...

זקני הק' לא היה מספר עובדות בדוקא קודם יומא דהילולא, כי מי שיודע סוד הדברים כיצד לפעול על ידי סיפורי צדיקים, הוא מספר הסיפורים כפי הענין הנצרך לו, אבל אנו שאין אתנו יודע עד מה, ממילא עושים הסדר לספר הסיפורים קודם יומא דהילולא.

הרה"ק הרבי ר' מאיר מפרימישלאן זי"ע נחלה ל"ע פעם אחת והיה זה קודם פסח, ונתגלה לו מן השמים שרפואתו יהיה ממה שיאכל מהמצות שאפה הרה"ק מרוז"ן בעצמו, והוא היה אופה המצות בעצמו יחד עם בניו הק', וידוע שבניו הק' הנהיגו כל אחד מהם באדמורו"ת, ולכל אחד נסעו אלפים מישראל, והיה ביניהם אהבה ואחזה ושלוש ורעות, - ואפשר שמשום שהיה ביניהם אחדות, עי"ז זכו שנסעו אליהם כל האלפים, ובחומר המחלוקת בין הצדיקים ידוע מה שאיתא מהרבי מלובלין שהיה פעם אחת שאמר שעומדים לקבל פני משיח צדקנו, עד שאמר שנתכטלה העת הרצון משום המנהיגי ישראל שכל אחד אומר 'אני אמלוך', שזה דבר חמור עד מאד -.

הטורה, ופירש"י שם שלא יתבטלו הציבור מלהכין צרכי שבת, שמפני החשש שלא יספיקו להכין ב' מיני קוגל וכדומה לקראת שבת, לכן נדחה ביאת המשיח עד לאחר השבת, ורואים מזה עד כמה חשוב בשמים הכנת צרכי שבת, ויש להשתדל בכל מיני המאכלים שמכינים, שבכל מאכל יש עינים.

בלחיים אחר התפילה

מזל אדר דגים (אסת"ר ז, יא), זקה"ק הרה"ק הרבי ר' מאיר מקרעטשניף היה אומר על מה שמצינו שכאשר פותחים את הדג מוצאים את הדגים שבלע שהם נמצאים ראשו של זה לצד זנבו של זה, וביאר את הענין, שהנה על פי דרך הטבע, אילו היה הדג בולע את הדג שהוא רודף אחריו לבלעו, היה צריך להיות ראש כנגד ראש וזנבו כנגד זנבו, ומכאן, שהדגים שהוא רודף אחריהם, הם מצליחים לברוח, ומה שנגזר בשבילו לאכול הוא בא כנגדו ישר לתוך פיו.

ויש ללמוד מזה, שאי אפשר לרדוף אחר המזל, אלא יצפה שהמזל יבא לקראתו מן השמים, וזהו הענין של 'מזל אדר דגים', שהמזל יבא לקראתם של בני ישראל.

או יאמר, כי הנה יש מאמר העולם שהמזל הטוב מלווה את האדם

טיפת רוק מפיו, ינטל לשונו ל"ע, שחשש עד מאד לחשש חמין, ולכן חשש שמא יניח השליח את המצות במקום שאינו נקי בתכלית.

והשליח לא רצה להכנס עם הבגדים שהגיע, שביקש להקדים לטבול במקוה ולהכין עצמו כמו שנהגו ברוז"ן בזהירות כיצד נכנסים לצדיק, ולכן ביקש לגשת לאכסניא להכין עצמו, אבל הרה"ק שלח לקרא לו, ולא היה לו ברירה ונכנס לרבי, ומיד אמר לו הרה"ק, אריה, מה אמר לך מאיר בשעה פלונית, ואמר שאז אמר לו הרבי שהשליח עם המצות יצא עכשיו מרוז"ן, וכן שאלו על כל היום, וקיים השליח את הדברים, ואמר לו, הגה רואה אתה שמאיר היה מלווה אותך כל הדרך, וכיצד זה ביקשת לרמות את מאיר.

וביקש הרה"ק מהשליח שישאר אצלו ליום טוב, שבוודאי שהיה זה אדם חשוב, ואמר לו שאם ישאר אצל מאיר ישפיע עליו עשירות לדורי דורות, והוסיף ואמר לו, גם רבך הרה"ק מרוז"ן יכול להשפיע עליך השפעות אלו, אבל אצל רבך תצטרך להיות ראוי לכך, ומאיר יוכל להשפיע עליך השפעה זו גם אם לא תהיה ראוי לכך.

השליח לא נשאר שם וחזר להרה"ק מרוז"ן, וכשהגיע לפניו כבר עמד הרה"ק והמתין לו בחוץ, וידע

ושלח הרה"ק מפרימישלאן להרה"ק מרוז"ן לבקש שלש מצות, ושלח הרה"ק לומר שהוא ישלח את שלוחו עם המצות.

יום אחד קם הרה"ק מפרימישלאן לפנות בוקר ואמר למשמשו אריה, אריה, עכשיו יצא השליח מסאדיגורא עם המצות של מאיר, כעבור כמה שעות אמר, עכשיו נח השליח באכסניא ומאכילים את הסוסים, וכך אמר לו כל היום, לפנות ערב אמר לו, צא עכשיו לשוק ותאמר לו שיבא תיכף ומיד למאיר, ויצא המשמש ומצא עגלה שנכנסת לשוק, ושאלו אם הוא בא מסאדיגורא, וענה שכן, ושאלו שוב, האם הביא עמו מצות עבור הרבי, וענה שלא, וחזר אריה להרה"ק ואמר לו שהשליח אומר שאין לו מצות, ושלח הרה"ק את השליח שוב ואמר לו, אמור לו לשקרן, מאיר מלוה אותו כל הדרך, וכיצד יוכל לומר שלא הביא המצות.

והענין בזה היה, הרה"ק ביקש לקבל מיד המצות, לפי שבפרמישלאן היו חומרות עצומות בפסח, ומספרים שבפסח היו מחליפים את הלוחות שעל השולחנות, ועל זה היו מניחים ערימה של תבן, ואעפ"כ בעת הסעודה היה אומר שהמחמיר לא ישים את קערתו על השולחן, וכמו כן היה נוהר ביותר בעת ברירת החיטים, והיה אומר שמי שיוציא

כתיב לחדשי השנה, אדר הוא החודש האחרון של הי"ב חודש, ובחודש זה מתחדשים כל הענינים של חדשי השנה וכל מה שנרמז בשמות הק' וכל ההשפעות של השנה, שקודם חודש ניסן מתחדשים כל ההשפעות.

צדיקים אמרו משנכנס אדר מרבין בשמחה, שמרבין בקדושה על ידי השמחה.

חז"ל אמרו (תענית כ"ט.) כשם שמשנכנס אב ממעמין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה, ויש לומר השייכות של שני ענינים אלו, שכפי מה שמצער עצמו על החורבן כך יזכה לשמחה בימי הפורים, והוא על פי מאמר חז"ל (תענית ל:) כל מי שמתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, ובביאור הענין איתא מהרה"ק מבארדיטשוב, שהנה האשה שבעל נעוריה נעלם ואין ידוע מה עלה בגורלו, כל זמן שהיא בוכה, סימן הדבר שהוא חי ועוד בא יבא ברינה, אבל אם שוב אינה בוכה עליו סימן הוא שנשתכח מהלב ושאינו נמצא בעולם, וכל אחד מישראל כפי מה שליבו שבור מהחורבן, הוא יזכה לראות את השמחה, וזהו כל המתאבל על ירושלים זה סימן שעוד יהיה הגאולה,

שכאשר באים מפרמישלאן יש חדשות, ושאלו, בקיצור, נו, כלומר, שיאמר מה שהיה שם, וסיפר כל מה שנעשה עמו וסיפר שהרה"ק אמר לו שהרה"ק מרוז'ין יוכל גם הוא להשפיע עליו עשירות לדורות, ונענה הרה"ק ואמר, 'ער האט דאך נאך עפעס געזאגט...' כלומר, שצריך שיהיה ראוי לכך.

פעם כשסיפרתי עובדא זו טענו השומעים שמכאן ראה שהרבי יכול להשפיע עשירות גם על מי שאינו ראוי, ויהי רצון שאכן יהיה שפע לבני ישראל.

בסעודת ראש חודש

ענין סעודת ראש חודש הוא סימן שלם בשולחן ערוך שיש לערוך סעודת ראש חודש, וכמו בן יש סימן שלם על ענין סעודת מלוה מלכה, לפי ששני ענינים אלו שייכים לגאולה, שעל ראש חודש נאמר לגבי סעודת ראש חודש מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום (שמואל א כ, כו), וכמו בן במלוה מלכה אומרים דא היא סעודתא דדוד מלכא משיחא, ששני ענינים אלו שייכים לגאולה, ולכן יש על זה סימן מיוחד, והוא הבחינה של 'הלכתא למשיחא'.

והנה בפורים היה קיימו וקבלו, וכמו שדרשו חז"ל (שבת פ"ה.) שהדר קבלו בימי אחשורוש, ופירשו רש"י והתוס' שמאהבת הנס חזרו וקבלו עליהם את המצוות, וענין הנס הוא על ידי מה שנתגלה גם למעלה מדרך הטבע, שהשי"ת ברא את העולם בדרך של טבע, שיורדים גשמים וצומח וכן שאר עניני הטבע, ששבעים על ידי אכילה וכדומה, וגם היינו שלא בדרך הטבע.

ובאמת שהעולם לא היה צריך להתנהג על פי טבע, ושיהיה כמו שיהיה לעתיד לבא שעתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת (שבת ל:), וכל הענין של הזדקקות לדרך הטבע בא על ידי החטא, לפי שהיה חסר באמונה שהשי"ת בעצמו מנהיג את העולם, ובאו לידי כך על ידי זוהמת הנחש, שדמה האדם שהוא יכול לעזור לעצמו, ואז נעשה עירוב טוב ברע, ובפורים מתעורר בחינת הנס, למעלה מן הטבע, ואז קבלו ישראל את התורה מאהבה שמקלקלת את השורה, למעלה מן השכל, וקבלו את התורה מרצון כבחינה שהיה קודם חטא עין הדעת.

אמנם אין די באמירה עצמה, אלא יש לשתות באופן כזה עד שיכטל את דעתו העצמית, עד שיבא לבחינה שיהיה כל דעתו דעת דקדושה.

ולכן זוכה ורואה בשמחתה, וכפי גודל האבלות, כשבאים ימי אדר זה מגדיל השמחה.

וזהו 'כאשר קימו על נפשם ועל זרעם דברי הצומות וזעקתם, ומאמר אסתר קים דברי הפורים האלה', שכפי מה שיש דברי הצומות וזעקתם, כפי כן זוכים למאמר אסתר וגו', וכמו כן כפי שמה שיש משנכנס אב ממעטין בשמחה, כך יהיה השמחה בחודש אדר.

חז"ל אמרו (חולין קל"ב:) המן מן התורה מנין שנאמר המן העין, ויש להבין הענין מה שנלמד בדווקא מפסוק זה, והנה חז"ל אמרו (מגילה ז:) חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, ובביאור הענין היה אומר זקה"ק כי הנה חטא עין הדעת היה שנעשה טעות בדעת, שעל האדם לבטל את דעתו לדעת המקום, שרק זהו הדעת, ואז 'על דעת המקום עד לדעת הקהל' שיש להמשיך דעת המקום על דעת הקהל, וזהו 'עד דלא ידע', שכל זמן שהדעת מעורב, יש עדיין הבחינות של ארור המן וברוך מרדכי, שיש טוב ורע ויש מלחמה בין הטוב לרע, וכל המלחמה בין טוב לרע מקורה מחטא עין הדעת שאז נתערב הרע בטוב, ויש לתקן את חטא עין הדעת.

ותאווה לאכול, אלא ימנע עצמו מעט,
ואז יעשה תיקון חטא עין הדעת.
בעת חטא סעודת אחשורוש היה
'זהשתיה כדת', שהם שתו
משום רצונם, ופגמו בשתיה, וכדי לתקן
הענין תקנו לשתות בפורים לתקן אותה
השתיה, שלא ישתה משום רצונו אלא
כדי לתקן הענין, ועל זה יש לומר מה
שאמרו על קידוש אהא דאחז"ל (עירובין
ס"ה.) שכל המתפתה מיינו יש בו מדעת
קונו, שבליל שבת אין שותים יין מפני
הרצון לשתות יין, כי אם לשם מצוה,
ועי"ז יש תיקון חטא עין הדעת.

בפורים אפשר לזכות למחשבות
טהורות, שבשמח"ה אותיות
מחשב"ה, שעל ידי השמחה זוכים
למחשבה זכה.

והשתיה כדת אין אונם. בפורים אפשר
להזדכך כל כך שלא יכשל
בחטא אפילו מתוך אונם. ומי ששמע
קריאת המגילה יוצא מפ"ק של זקה"ק
ואבי הק' היה משיג מה שנאמר
בפסוקים אלו.

בעת קריאת המגילה עצמה יש לבא
למצב שהלב ימס לפני השי"ת,
וכשבאים למדריגה זו אי אפשר להרגיש

וזהו המן מן התורה מנין, על איזה ענין
בא קליפת המן הרשע, לפי שעברו
על 'המן העין', ומזה בא כוחו, וכל
התיקון הוא עד שיבטל האדם את דעתו
הפשוטה, וכשבני ישראל זוכים לבא
לבחינה זו, ממילא כל מה שהיה בעת
הגם למעלה מדרך הטבע, אפשר לפעול
גם עכשיו, לפי שבפורים שוב אין ענין
של דרך הטבע.

בספר התניא (פכ"ז) מבואר הטעם מה
ששעת סעודת תלמידי חכמים
הוא בשעה מאוחרת משאר האנשים
(שבת י:), כי בשעה שכל בני האדם
יוצאים לאכול הת"ח לומדים עוד שעה
ואז הם סועדים את סעודתם, וביאור
הענין בזה הוא, שהנהגה השי"ת ברא את
העולם עם הנהגת העולם הזה, אבל יש
לנהוג בהנהגת העולם לא משום שזהו
רצון האדם, אלא משום רצון הבורא,
ורק לשם זה יש לאכול ולשתות ושאר
הענינים, וזה היה ענין חטא עין הדעת,
המן העין אשר צויתך וגו', על מה
שאכל קודם זמנה, שאיתא בחז"ל (מוכא
באוה"ח הק' פ' בראשית) שאילו היה ממתין עד
שעת קידוש היה מותרת לו אכילה זו,
ואז היה יכול לשתות יין, והחטא היה
שאכל ושתה משום רצונו, וכמו כן יש
על האדם להזהר בכל עת אכילתו
שיהיה מאכלו לא משום שיש לו חשק

לשנות זה סימן שחסר בטוב, ואין זה טוב אמיתי, אבל בפורים יש הטוב האמיתי.

ידוע קושיית התוס' (שבת פ"ח. - ד"ה כפה) שמאחר שבתחילה אמרו כל אשר

דיבר ה' נעשה ונשמע, מה טעם היו צריכים שיהיה כפה עליהן הר כגיגית, - שכבר באו למדרגת מלאכים שהקדימו לומר נעשה ונשמע, שבדרך כלל אדם כאשר מקבל על עצמו איזה דבר הוא מתבונן קודם אם יוכל לעמוד בזה, שיוכל לקום ללמוד תורה לפנות בוקר, ואם יוכל להתפלל בכל הכוחות, ואם יוכל ללמוד י"ד שעות במעת לעת, ואם ב"ב יסכימו שיחלק ממון לצדקה וכדומה, כי בזה העולם יש לאדם כמה וכמה מניעות, ויש לו להתבונן אם יוכל לעמוד בקבלתו, אבל המלאך אין לו מניעות, וכל שליחות שיטילו עליו מן השמים יוכל למלא, ובני ישראל לא התבוננו בקבלתם אלא הפקירו עצמם לגמרי להשי"ת ואמרו נעשה ונשמע, שאין להם שום צורך מלבד רצון הבורא, וזהו מה שאמרו 'כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע'.

והקשו התוס' שאם כן מה טעם הוצרכו לכפה עליהם הר כגיגית, ויש שתירצו שהוצרכו לכך, שאף שאמרו

הטעם, וקודם הפורים כשהזורים הנוסח אז אפשר להרגיש הטעם בעת קריאת המגילה, ואין לך דבר ערב יותר מקריאת המגילה, כי 'אסתר ברוח הקודש נאמרה' (מגילה ז.), שבמגילת אסתר טמון רוח הקודש. שבכל תיבה שבמגילת אסתר יש רוח הקודש.

הספר תורה כרוך בעת הקריאה, אבל המגילה פשוטה כאגרת, לרמז שבשעת קריאת המגילה יש התגלות גמורה.

זקני הק' היה אומר וימי הפורים האלה לא יעברו וגו', שאור ימי הפורים יתמשכו לכל השנה.

יש לבא אל הרבי כדי לבא אל נקודת האמת, לבא לטעם של אמת בכל עניני העבודה, ואז כשיזכה להשפעות יהיו ההשפעות מתוך אמת.

דברי שלום ואמת. הגה בכל ימות השנה יש שיטה שמותר לשנות מפני דרכי שלום (יבמות ס"ה.), אכן פורים הוא יום גדול עד מאד, שגם כשאומרים האמת, זה דברי שלום, שיש בו אחדות, שהאמת הוא הטוב האמיתי, כשצריכים

אחד, הוא עובר ג"כ כשעוברים על דברי חז"ל שבכל דור, והוא כמו שעבר על מ"ע דאורייתא, שכן נאמר לא תסור וגו'.

והנה איתא בנועם אלימלך (פ' תצוה) ש'תכלת' מרמו ליראה, שתכלת דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד, ובני ישראל עד לדור זה לא היה להם פחד מפני תורה שבעל פה, שעדיין לא קבלוהו מרצון, אבל יעקב אבינו כשלמד תורה י"ד שנה אצל שם ועבר, למד גם תורה שבעל פה, וזהו 'שושנת יעקב צהלה' ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי, שכאשר היה 'כי נפל פחד מרדכי עליהם', שעד לאותו זמן לא היה להם יראה מפני המנהיגים, שסברו שאין זה התורה, אבל כשראו שעל ידי התורה שבעל פה שלמד מרדכי נעשה כל הנס, עי"ז קבלו פחד גם מפני התורה שבעל פה.

ועי"ז באו לידי 'ליהודים היתה אורה' ושמחה וששון ויקר', שהנה בתורה הק' יש כל הטוב, ונרמז בו כל המצוות שאמרו תנאים ואמוראים, ובכל דור מוצאים עוד רמזים בתורה הק' עד לימינו אנו, כי הצדיקים רואים האור שבתורה הק', ולא רק הפשט הפשוט כמו שלומדים בחיידר, וכשקבלו ישראל האור של תורה שבעל פה נאמר ליהודים היתה אורה, שזכו לראות האור

נעשה ונשמע, היה על זה תורה שבכתב ולא על התורה שבעל פה, שנאמר בתורה לבלתי שמוע אל הכהן וגו' שיש לשמוע לכהן שבימך שיש לשמוע בקול חכמים שבכל דור, ועל זה היה כפה עליהם הר כגיגית, וכבר הקשה המהרש"א כיצד נענשו על תורה שבעל פה שמאחר שלא קבלו מרצון, ותירץ שעל ידי מה שקבלו תורה שבכתב נענשו גם על תורה שבעל פה.

והנה כיצד היה הנס, שעל פי תורה שבכתב אפשר שלא היה איסור במה שהשתחוו להמן כמו שפירשו בזה, וכל האיסור היה רק על ידי התורה שבעל פה, מה שנהג בן מרדכי, וראו ישראל שלאחר מכן נעשה הנס על ידי מרדכי, על ידי מה שלמדו דיני קמיצה, ואז ראו את הטוב שבתורה שבעל פה, ומיד קבלו גם התורה שבעל פה ברצון, וזה היה אז קיימו וקבלו, החלק של תורה שבעל פה.

ועל פי זה יש לפרש שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי, יעקב מרמו לתורה, ומהו שושנת יעקב וכו', אלא שהנה אנו רואים שאדם מישראל כשמצווים עליו לחלל שבת או שלא להניח תפילין וכדומה, ירעדו כל אבריו, אבל צריך לדעת שמה שעובר כשמבטל הנחת תפילין של יום

התורה לא תהא מוחלפת, והכוונה הוא שאפילו אם היה שייך במציאות שכל המועדות יהיו בטלים, על פורים אין אפילו הוי אמינא.

ואנו מפרשים תמיד, הנה קודם המועדות אומר האדם, שכאשר רק יהיה מועד זה, אז יוכל לבא לעבודת ה', וגם אם כל המועדות שקבע האדם לעצמו שיבא לעבודה בטלים שלא עלה בידו מה שביקש, ימי הפורים אין נבטלים, שמה שמבקשים להתעלות בפורים אפשר לפעול.

ימי הפורים לא נבטלים, יש לומר שהכוונה מראש חודש אדר, שמר"ח אדר כבר נחשב 'ימי' הפורים.

ענין 'אם כל המועדים יהיו בטלים' יש לומר, שהנה ענין המועדות הוא שבזמן זה יש יותר התגלות בעולם, וזהו הבחינה של יראה כל זכורך, אכן לעתיד לבא יהיה כולם ידעון אותי, וממילא בכל יום יהיה הרבה יותר התגלות ממה שהיה בזמן המועדים בזמן שבית המקדש היה קיים בשלש רגלים, אכן בפורים היה התגלות מיוחדת, וזה יהיה ניכר גם לעתיד לבא.

לאחר זמר ברכי נפשי

להיים אלע אידון, להיים ולברכה לשמחה ולששון, כתיב יתמו

שבתורה, ומזה באו לשמחה וששון ויקר, על ידי אור התורה.

זקה"ק היה אומר, כמה שנאמר 'ואתה נותן להם את אכלם בעתו', מי שמקבל צרכי שבת ביום שישי אחר הצות, או כשהמחותן מקבל צרכי הנישואין בעת לכתו לחופה, אין נקרא 'בעתו', זה כבר לאחר הזמן, 'בעתו' היינו שיוכל לקנות כל צרכי שבת וכל צרכי הנישואין בזמנו, וכמו כן כדי שיהיה אפשר לחלק צדקה בפורים צריך שיהיה כבר ההשפעות הגדולות מעכשיו...

עניין השתיקה אינו דבר פשוט, וזה עבודה שצריך להרגיל עצמו בזה הרבה, וכמו שאחז"ל (חולין פ"ט.) אמרו מהו אומנותו של האדם בעולם הזה יעשה עצמו כאילם, ואומנות אין לומדים ביום אחד, ומכאן שהשתיקה היא עבודה גדולה.

בפיוט לשבת זכור אומרים, 'ואם כל המועדים יהיו בטלים ימי הפורים לא נבטלים', בפשטות הכוונה הוא שגם אם כל המועדות יבטלו, אבל פורים ישאר, אבל אין זה הפשט, שהרי כל המועדות גם לא יהיו בטלים, שזאת

לטובה, ויש לבקש גם שלא יהיה חסר בממון ושיהיה הכל בשלמות, לחיים.

במגילת אסתר נאמר 'שאלתי ובקשתי', ובאמת שכן מבקשים בכל מוצאי שבת, 'חוק ימלא משאלותינו אמיץ יעשה בקשתנו'.

והנה מהו משאלותינו ומהו בקשתנו, **אבי הק'** היה אומר, לתת את שאלתך ולעשות את בקשתך, לפעמים אין יודעים מה לבקש, וזהו 'לעשות' מלשון תיקון, וזהו לעשות את בקשתי, שהשי"ת יתקן את בקשתנו, שנדע על מה לבקש, ויש לומר 'שאלתי ובקשתי' הנני מבקש מהשי"ת שאוכל לבקש לפניו, וזהו לתת את שאלתי, מה אני מבקש, ולעשות את בקשתי, שאוכל לבקש.

וזהו 'חוק ימלא משאלותינו אמיץ יעשה בקשתנו', שבתחילה ימלא השי"ת מה שביקשנו כראוי, שיתמלאו כל הבקשות לטובה, שיתעלו כל האותיות, אמיץ יעשה בקשתנו שירדו ההשפעות מלמעלה.

והוא ישלח ברכה והצלחה במעשה ידינו, שהרי השי"ת מסר לנו את עולמו, ויהי רצון שכל מה שאנו עוסקים בו שיהיה בו ברכה והצלחה.

חטאים מן הארץ, ודרשו חז"ל (ברכות י.) חטאים ולא חוטאים, הכלל ישראל מבקשים להיות טוב, ולכן לא נאמר יתמו חוטאים ח"ו אלא חטאים.

ומה הכוונה חטאים, כתיב (קהלת ז, כ) אין צדיק בארץ אשר עשה טוב ולא יחטא, וידוע בזה הדקדוק, שאם הוא חוטא כיצד ייחשב לצדיק, אלא שחטא הכוונה לחסרון כמו שנאמר (מל"א א, כא) אני ושלמה בני חטאים, שאין צדיק שיוכל לקיים הכל בשלמות, שבכל מצב יש איזה חסרון שאין מקיימים הכל כראוי בשלמות, וכבר אמר זקה"ק הרבי ר' מרדכי' לי, על החטאים אין אני דואג, שעל זה יש גיהנום המזוכך, והנני דואג על המצוות שלא קיימתים בשלמות, וזהו אין צדיק אשר יעשה טוב ולא יחטא, שלא יהיה איזה חסרון, וזהו יתמו חטאים מן הארץ, שאין הכוונה ברוקא לעוונות, אלא למה שהחסיר האדם בעבודתו, שיש להזהר שלא להחסיר מאומה מהעבודה, אלא יש לקיים הכל בשלמות.

והנה בראש חודש יש להביא כפרה על מיעוט הלבנה (חולין ס:), ובקידוש לבנה אנו מבקשים 'יהי אור הלבנה כאור החמה', וזהו התיקון של ראש חודש, שיהיה תיקון המיעוט, ובזמן שמתפללים על ענין אחד אפשר לפעול שכל הענינים שעוסקים בו שיהיה